

HET LICHTEN DER ZEE

Op 18 juli j.l. was er overdag iets bijzonders aan het zeewater voor Noordwijk waar te nemen.

In de brandingszone liepen namelijk evenwijdig met het strand dikke oranje banen door het oppervlaktewater; het leek net of er tomatensoep in zee was gegoten. Dit was het voorteken voor een mooi schouwspel, waarvoor het echter volkomen donker moest zijn. Rond één uur 's nachts ben ik naar het strand teruggegaan, noordelijk van de Koningin Wilhelminaboulevard om geen hinder van verlichting e.d. te hebben. Daar wachtte een prachtig natuurgebeuren, mede daar de vloed net opkwam. Het schuim van de brekende golven lichtte schitterend op en bij het lopen door de hoogwaterlijn werd iedere voetstap direct omgeven door vonken.

Dit lichten van de zee wordt veroorzaakt door de Zeevonk (*Noctiluca scintillans* Macort). Het diertje is ongeveer 1 mm groot en heeft de vorm van een perzik. De zeevonk is dus met het blote oog waarneembaar en vergeleken met zijn soortgenoten een reus.

De Zeevonk behoort tot de Eencelligen, in het bijzonder tot de groep van de Zweepdieren, zo genoemd wegens de zweepvormige aanhangsels, welke dienen om voedsel naar de mondopening te waaiëren en voor de voortbeweging.

Bij warm weer in de zomer kan de voortplanting zeer snel plaats vinden door celdeling, waardoor ze dan massaal voorkomen. Voor het lichten der zee is deze massale aanwezigheid een voorwaarde.

Het oplichten ontstaat, doordat zich in de Zeevonk twee stoffen bevinden (Luciferine en Luciferase), welke tot ontbranding komen als het diertje via beweging (b.v. branding, voetstap, scheepsschroef e.d.) in aanraking komt met zuurstof. Deze door verbranding vrijgekomen energie wordt voor bijna 100 % omgezet in licht.

Het verschijnsel van het lichten der zee is al eeuwenlang bekend. De oorzaak van het lichten is echter lang onbekend gebleven. Benjamin Franklin dacht dat de wrijving van zouten in het zeewater elektrische vonken veroorzaakte. Pas in 1750 werd in Venetië door twee natuurkundigen de juiste oorzaak van het lichten der zee ontdekt.

De Zeevonk verlangt zuiver oppervlaktewater in de brandingszone. Het is te hopen dat door de toenemende waterverontreiniging het niet zo ver komt dat de Zeevonk in het sprookjesboek belandt en zijn verhaal begonnen moet worden met "Er was eens....."

Eli van Kekereren

-----
geknipt geknipt geknipt geknipt geknipt geknipt geknipt geknipt

De Schelpenhoek in het Vinkenveld

De straten van de 1e fase van het Vinkenveld zijn naar schelpen genoemd. Veel mensen kennen ongetwijfeld de Kokkel, een veelvoorkomende schelp op ons strand. Minder vaak treffen we daar Wulk, Rosser en Zager aan. Rosser is de Noordwijkse naam voor de Venusschelp en Zager staat voor Zaagje. De Fuikhoren is veel minder algemeen om, om maar te zwijgen van Noordhoren, Penhoren, Schaalhoren, Spoelhoren, Tolhoren en Obliehoren. Deze horens mogen gerust zeldzaam genoemd worden op het Noordwijkse strand. Regelmatig stellen bewoners van het Vinkenveld vragen aan de balie van het Jan Verwey Natuurcentrum over hun straatnamen. Voor belangstellenden is het leuk om te weten dat u alle genoemde schelpen kunt zien in de vitrines van de zee- en strandhoek in voornoemd museum.

uit : DE ZEEKANT